

ProAlt

Iniciativa pro kritiku reforem a podporu alternativ
MAKROEKONOMICKÁ PRACOVNÍ SKUPINA

DŮCHODOVÁ REFORMA – VÝZVA I NEBEZPEČÍ
SENÁT 24. března 2011
odborný seminář

www.proalt.cz

ZÁKLADNÍ TEZE ProAlt SOUVISEJÍCÍ S PROBLEMATIKOU DR

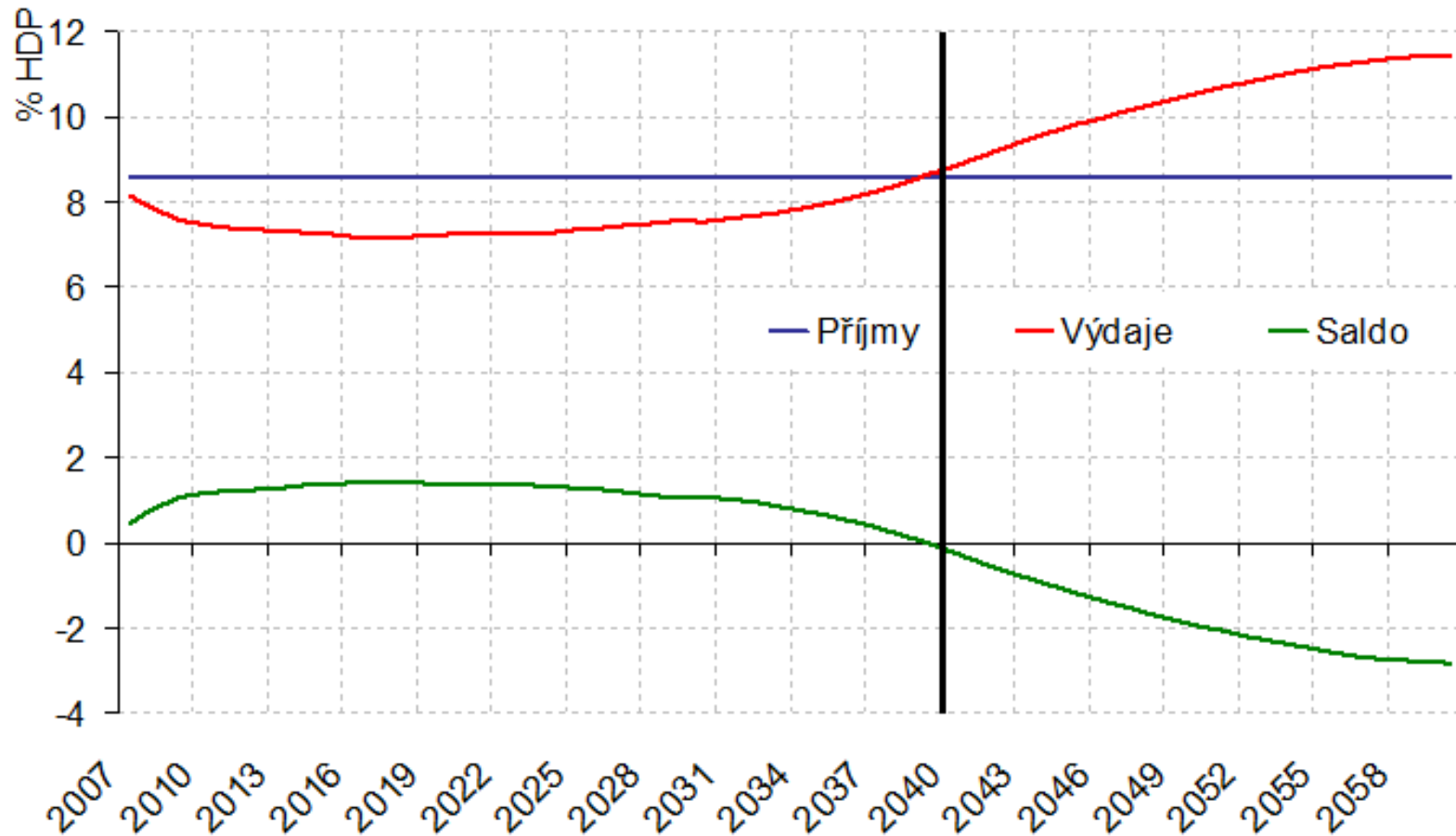
- Stát je demokratickým suverénem zajišťujícím dlouhodobě vyrovnanou existenci dané entity
- Racionálně fungující stát vytváří občanům optimální prostředí pro jejich svobodný a důstojný život
- Demokracie není možná bez sociální koheze a sociální koheze není možná bez demokracie
- Mechanické chápání demokracie je nástrojem její destrukce
- Současná vláda svými „reformami“ pokračuje v erozi státních funkcí započaté v roce 2006
- Rozpočtovou zodpovědnost není možné realizovat oslabováním příjmů státního rozpočtu a nadbíháním finančnímu kapitálu
- Sociální roli a řadu dalších funkcí (školství, zdravotnictví) státu nelze přenechat slepému (?) působení tržních sil
- Současná vláda neprokázala ani dostatečnou kompetenci, ani konzistenci, ani odolnost proti lobbingu (a korupci), což ji v oblasti všech zásadních reforem diskvalifikuje

ARGUMENTY VLÁDY SPOJOVANÉ S PENZIJNÍ „REFORMOU“

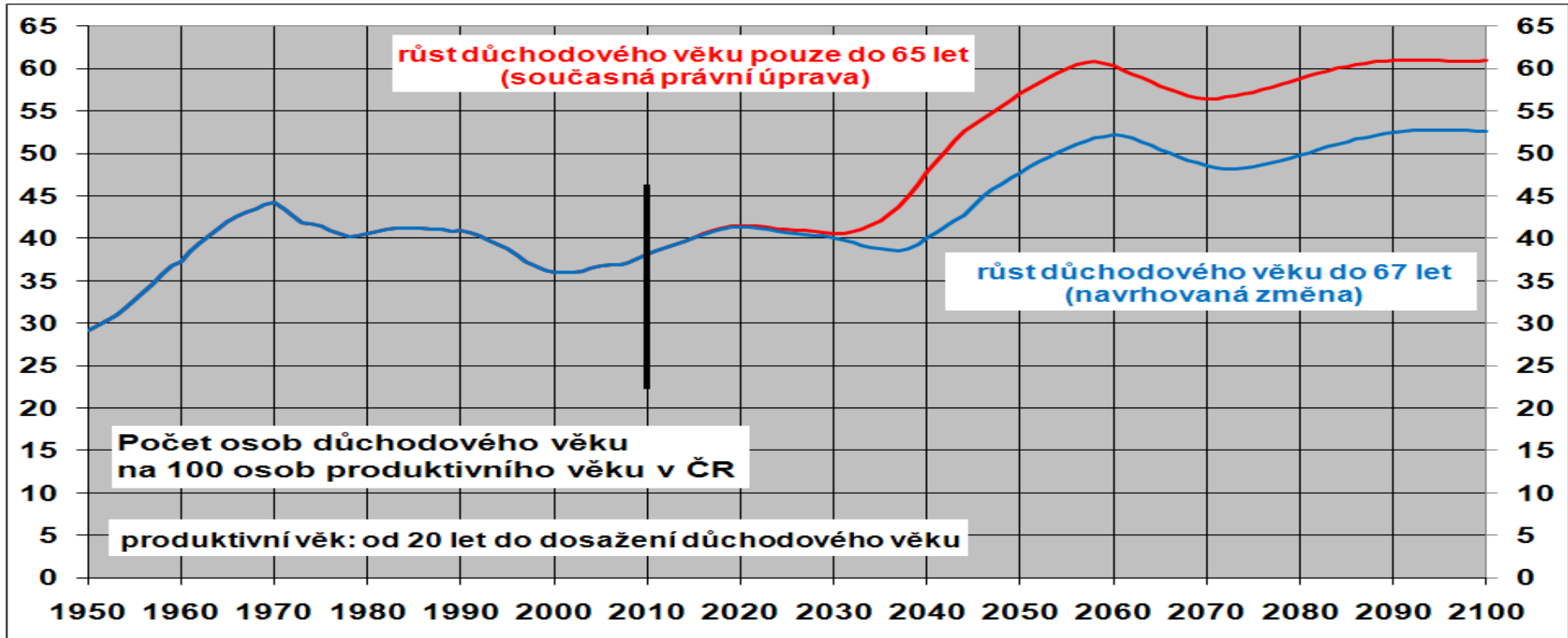
- Demografický vývoj akutně ohrožuje důchodový systém
- Současný systém je neufinancovatelný
- Diverzifikace zvýší jistoty důchodců
- Zásluhovou a solidární část DS nutno oddělit
- Je nutno snížit vysoké náklady práce
- Občané se musí naučit nést zodpovědnost sami za sebe
- Občané se musí naučit sami rozhodovat o své budoucnosti
- Náklady „reformy“ je nutné solidárně rozložit
- Přímé daně nemotivují k ekonomické aktivitě
- Transformaci je nutné financovat nepřímými daněmi
- Tvrdost dopadů „reformy“ bude eliminována v sociální síti

??? DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ AKUTNĚ OHROŽUJE DŮCHODOVÝ SYSTÉM ???

TZ MF ČR - únor 2010: MF popírá úvahy o „privatizaci“ DS. MF shromažďuje podklady, finanční situace DS není problematická, jak vyplývá z uvedeného grafu, a „privatizace“ DS se nechystá.

??? DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ AKUTNĚ OHROŽUJE DŮCHODOVÝ SYSTÉM ???

Výpočet RNDr. Tomáše Fialy, CSc., katedra demografie VŠE. Výpočet na základě dat: Český statistický úřad; Prognóza populačního vývoje České republiky, autoři RNDr. Boris Burcin, Ph.D., RNDr. Tomáš Kučera, CSc.; Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

??? DIVERZIFIKACE ZVÝŠÍ JISTOTY DŮCHODCŮ ???

Zhodnocení prostředků v penzijních fondech dle jednotlivých let				
2004	2005	2006	2007	2008
3,50	3,80	3,30	2,40	0,20
3,11	3,74	2,50	2,20	0,00
3,74	4,03	3,04	3,10	0,40
3,05	4,00	3,00	2,30	0,58
2,46	4,20	3,60	2,50	0,04
4,36	4,00	2,80	2,40	0,05
3,37	3,96	3,04	2,48	0,21
2,80	1,90	2,50	2,80	6,30
0,57	2,06	0,54	-0,32	-6,09

- průměr inflace 2004-2008: 3,26
- průměr zhodnocení 2,61
- reálné zhodnocení -0,65

??? SOUČASNÝ SYSTÉM JE NEUFINANCOVATELNÝ ???

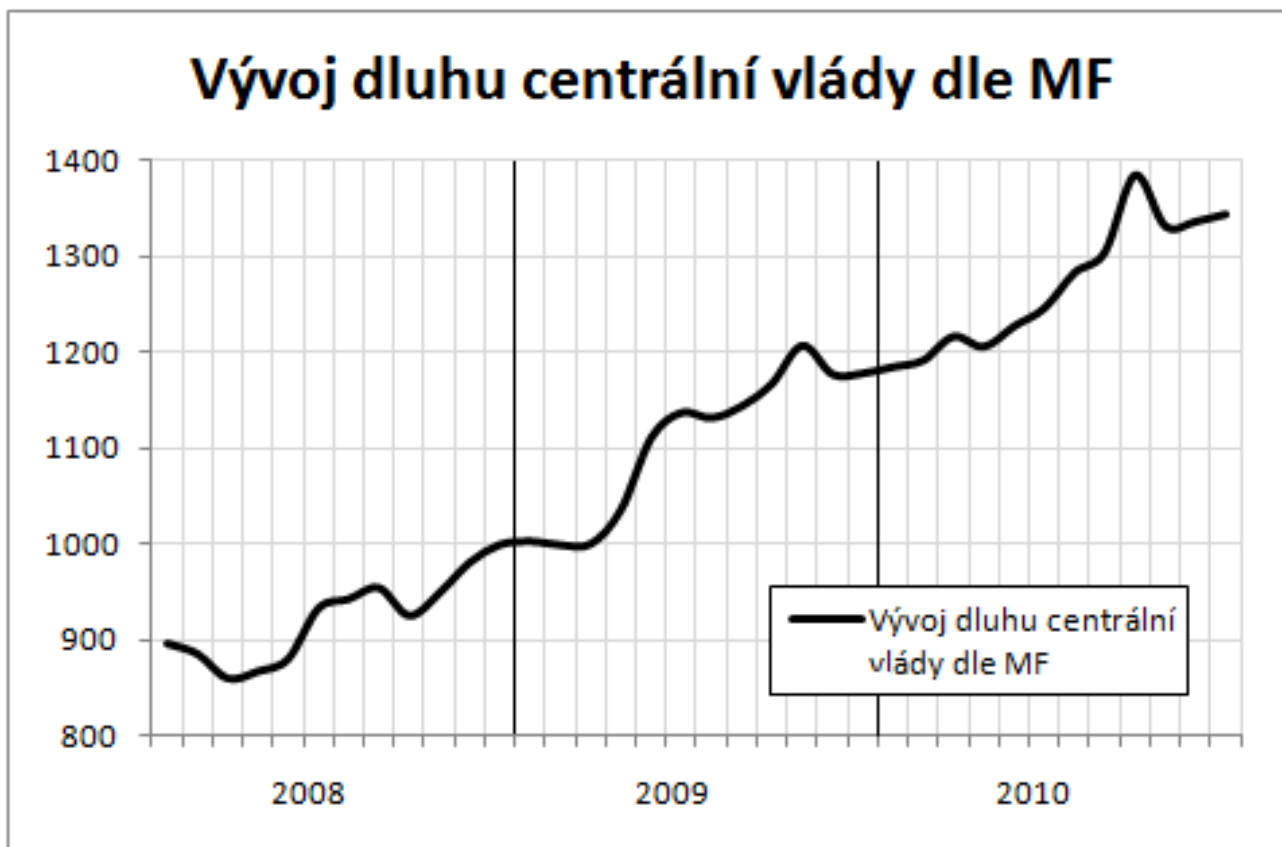

Podíl daní a odvodů na HDP				
	2000	2006	2007	2008
Polsko	32,8	34,0	34,9	n.a
Dánsko	49,4	49,6	48,7	48,3
Švédsko	51,8	49,0	48,3	47,1
Belgie	44,9	44,4	43,9	44,3
Itálie	42,3	42,3	43,5	43,2
Francie	44,4	44,0	43,5	43,1
Rakousko	43,2	41,8	42,3	42,9
Maďarsko	38,0	37,1	39,5	40,1
ČR	35,3	37,1	37,4	36,6
Portugalsko	34,1	35,5	36,4	36,5
Německo	37,2	35,6	36,2	36,4
V. Británie	36,4	36,6	36,1	35,7
Španělsko	34,2	36,7	37,2	33,0
Řecko	34,0	31,2	32,0	31,3
Slovensko	34,1	29,4	29,4	29,3
Irsko	31,3	31,7	30,8	28,3
<i>Průměr EU 27</i>		<i>38,0</i>	<i>38,0</i>	<i>37,5</i>

zdroj: OECD

Vývoj sazby daně z příjmu fyzických a právnických osob ČR (% základu)		
rok	FO	PO
2000	15 až 32	31
2001	15 až 32	31
2002	15 až 32	31
2003	15 až 32	31
2004	15 až 32	28
2005	15 až 32	26
2006	12 až 32	24
2007	12 až 32	24
2008	23,1	21
2009	23,1	20
2010	23,1	19
2011	23,1	19

??? SOUČASNÝ SYSTÉM JE NEUFINANCOVATELNÝ ???

Leden 2008 (896 mld Kč) - prosinec 2010 (1 344)

- nárůst 448 mld Kč (103,02/175,1/159,8)
- průměrný nárůst ročně 149 mld Kč
- nárůst 50,0 %
- průměrný nárůst ročně 16,6 %

??? SOUČASNÝ SYSTÉM JE NEUFINANCOVATELNÝ ???

U k a z a t e l		2006	2007	2008	2009	2010
HDP	mld. Kč	3 222,4	3 535,5	3 689,0	3 625,9	3 705,7
HDP růst % meziročně	%	6,8	6,1	2,5	-4,1	2,2
Obecná míra nezaměstnanosti	%	7,1	5,3	4,4	6,7	6,7
Průměrné reálné mzdy	%	4,0	4,3	1,4	3,0	-1,2
Prům. důchod/prům. mzda	%	40,8	40,6	40,2	41,6	n.a.
Míra inflace	%	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5
Saldo SR **	mld. Kč	-97,6	-66,4	-19,4	-192,4	-156,4
Vládní dluh	mld. Kč	948,3	1 023,8	1 104,9	1 280,4	1 344,1
Dluh sektoru vlády k HDP	%	29,4	29,0	30,0	35,3	36,3

Prameny: ČSÚ, MPSV, ČNB, MF a ČHMÚ

*EU27=1,8%

**v roce 2008 změna metodiky, bez změny metodiky deficit min. 68 mld. Kč

TEZE DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU V POHLEDU ProAlt

- ❑ Penze je podíl pracovně neaktivního občana na bohatství společnosti v daném momentu. Není to (pouhá) sociální dávka.
- ❑ Základ penzijního systému je ve státě organizovaném a řízeném průběžném systému financovaném přes SR (evtl. Distribuční fond).
- ❑ Fondový pilíř tvoří nadstavbu páteřního průběžného a nesmí jej oslabovat či dokonce ohrožovat. Neměl by být podporován ze státních financí, úloha státu je regulační a dohledová.
- ❑ Penze má dvě integrální složky: sociální (cca životní minimum) a zásluhovou, konstruovanou dle NDC principu.
- ❑ Poměr penze z průběžného systému k průměrné hrubé mzdě na úrovni cca 40%
- ❑ Není vhodné propojovat penzijní politiku s dalšími politikami, např. propopulační

VÝZVY, KTERÉ DŮCHODOVÁ REFORMA STAVÍ, resp. STAVĚLA PŘED ČR

- Vyvolání povědomí o důležitosti redefinice penzijního systému **SPLNĚNO**
- Sjednocení a spolupráce celého společenského spektra na reformě významného společenského fenoménu **PROMARNĚNO**
- Variantní zpracování reformy, podrobení „zátěžovým testům“ **PROMARNĚNO**
- Zapojení akademické obce do analýzy a přípravy reformy **PROMARNĚNO**
- Vymanění se z lobbistických vlivů při správě státu **PROMARNĚNO**
- Rozložení nákladů reformy na všechny vrstvy společnosti **PROMARNĚNO**
- Realistický scénář zavádění reformy **PROMARNĚNO**
- Důstojná komunikace státu s občany **PROMARNĚNO**
- Odrazit v mechanismech změny v charakteru pracovních aktivit a přerozdělování v neprospěch mezd **???**
- Vytvoření „samoregulačního“ a stabilního, dlouhodobě fungujícího mechanismu penzí **???**

NEBEZPEČÍ DOSUD PREZENTOVANÝCH ELEMENTŮ DŮCHODOVÉ „REFORMY“

- Rozkolísání průběžného systému oslabením jeho příjmů, které nelze v krátké době nahradit
- Použití „reformy“ jako zaklínadla pro další zásahy do odvodového a daňového systému, které nemají reálný důvod
- Přenesení veškerých nákladů „reformy“ pouze na občany, s vynecháním ostatních elementů společnosti, markantní je to ve vztahu k finančnímu kapitálu
- „Vyvolané“ další oslabení daňové progresse jako jednoho ze základních prvků daňové soustavy moderního evropského státu
- „Vyviňování“ státu z plnění jeho základních funkcí s následným negativním dopadem na loajalitu občanů
- Odvedení pozornosti od dalších problémů státu, především fenoménu korupce a rozhazování
- Silové prosazování „reformy“ bez komunikace s odbornou, akademickou, občanskou veřejností a koneckonců i s Parlamentem
- Posílení „expertizace“ politického rozhodování zapojením lobbisticky strukturovaného Poradního expertního sboru

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

www.proalt.cz

ProAlt

INICIATIVA PRO KRITIKU
REFORMĚM A NA PODPORU
ALTERNATIV

ProAlt

INICIATIVA PRO KRITIKU
REFORMĚ A NA PODPORU
ALTERNATIV